మారుపేర్లు

[పెద్దకథ]

●

= శ్రీ కొడవటిగంటి కుటుంబరావు =

౧౧

అయిదున్నరకల్లా తన 'భూషణ్' వస్తాడని సుశీల చాలా కష్టపడి ముస్తాబయింది. అతనితో అన దలుచుకున్న మాటలన్నీ తనలో తను ఒకటికి అయిదు సార్లు రిహార్సు చేసుకొన్నది. అతను రావటం లేదని చెప్పగానే ఆమెకు చాలా నిరుత్సాహం కలిగింది. ఆమె చాలాసేపు కాలుగాలిన పిల్లిమాదిరిగా ఇల్లంతా తిరిగి ఆఖరుకు సినిమాకు ప్రయాణమయింది. సినిమాకు ఒంటరిగా పోవటం ఇష్టంలేక తన స్నేహితురాలినీ, ఆమెఅన్ననూ బలవంతాన ప్రయాణం చేయించింది. ముగ్గురూ కలిసి లోపల వెళ్లి కూచున్నారు. ఇంకా సినిమా ప్రారంభంకావటానికి అయిదారునిమిషాల కైముంది. సుశీలకు ముళ్లమీద ఉన్న ట్టున్నది. తన మనస్థితి తెలీక తనవెంట వచ్చిన ఇద్దరూ ఏవేవో సినిమాలు చర్చిస్తున్నారు. సుశీల పరధ్యానంగా హాలంతా కలయచూడసాగింది. ఆచూడటంలో ఆమెతల వెనక్కు తిప్పినప్పుడు వెనకసీట్సులో ఎవరికీ సంబంధం లేకుండా కూచుని సుబ్రహ్మణ్యమూ, అతనివెంట ఒక నల్ల దొరసానీ కనిపించారు. ఇద్దరికీ తమ ప్రపంచమేగాని ఇంకోటి తెలిసినట్టు కనిపించలేదు. నల్ల దొరసాని - అది వాళ్ల ఆఫీసులో ఉండేదే! — సుబ్రహ్మణ్యంభుజంమీద వేలుతో మాటిమాటికీ పొడుస్తూ ఏదో చెబుతున్నది, అంతూ పొంతూ లేకుండా. సుబ్రహ్మణ్యం మైమరిచి వింటున్నాడు. ఇదే అతని అర్జంటుపని!

సుశీలకళ్లవెంట గిరుక్కున నీళ్లు తిరిగినై. అదృష్టవశాత్తూ తన స్నేహితురాలుగాని, దాని అన్నగాని తనను గమనించే స్థితిలో లేరు. తన ఉద్రేకాన్ని ఆపుకోవాలని ఎంతో ప్రయత్నించింది కాని ఆలోచించిన కొద్దీ రోషమూ, దుఃఖమూ పొంగుకొచ్చినై. ఆమె చప్పున లేచి తనకు తలనొప్పిగా ఉందని గబగబా బయటికి వెళ్లిపోయింది. అన్నా చెల్లెళ్లిద్దరూ ఒకరి మొహాలొకరు చూసుకున్నారు. ఒకనిమిషం ఆగి చెల్లెలు అన్నతో సుశీల ఏమయిందో చూసి రమ్మన్నది. అతను నాలుగయిదు నిమిషాల్లో తిరిగివచ్చి సుశీల ఎక్కడా కనిపించలేదని చెప్పాడు. ఇంతలో లైట్లారి సినిమా ప్రారంభమయింది.

ఆరాత్రి సుశీల భోజనం చెయ్యలేదు. ఆమెకు జ్వరం వచ్చినట్టుగా ఉంది. ఆమె పక్కమీద ఇటూ అటూ నిద్రపట్టక పొర్లుతూ, "నేను తొందరపడి నిన్ను గురించి ఏమీ అనుకోను భూషణ్. నువు రేపు తెల్లవారగానే వచ్చి జరిగిం దేమిటో చెబుతావు కాదూ? నన్ను మోసంచెయ్యవు కాదూ, భూషణ్?" అని మొరపెట్టసాగింది.

మర్నాడల్లా భూషణ్ జాడలేదు.

ఆమర్నాడూ అంతే, టెలిఫోనుమీద నన్నా అతను మాట్లాడలేదు.

మూడోనాడు సుశీలకో ఉత్తరం వచ్చింది. దానిమీద భూషణ్ దస్తూరితో తన చిరునామా చూడగానే ఆమెగుండె తహతహలాడింది. వొణుకుతున్న చేతులతో కవరు చించి ఉత్తరం పైకి లాగి ఈవిధంగా చదువుకుంది:

"డియర్ సుస్,

మనం చాలాకాలపు స్నేహితులం. కనక నన్ను నువ్వు సులభంగా క్షమించగలవు. మనిద్దరమూ నిజంగా ఒకరి నొకరం ఎరగం. నీఅంతరాత్మను అడిగి చూసుకుంటే నీకే ఆసంగతి తెలుస్తుంది. నువ్వంటే నాకు స్నేహరీత్యా ఎంత ఇష్టమైనా నాహృదయాన్ని మరో సూదంటురాయి చాలా బలంగా లాగేస్తున్నది. ఆఆకర్షణనించి తప్పించుకునే శక్తి నాకేమీ లేదు. నాకోరిక ఫలించాలని నీమనస్సులో కోరుకో. మనిద్దరి స్నేహితానికీ చలనం లేదనీ, నన్ను నువు అర్థంచేసుకుంటావనీ నమ్ముతూ—

నీభూషణ్"

ఒక్కసారిగా సుశీలచైతన్యస్రవంతి ఎండి పోయినట్టయింది. ఆమెచేతులోనించి ఉత్తరం .జారి కింద పడిపోయింది. ఆమెనుదురు నిప్పు వెదజల్లుతున్నది. ఆమెకణతలు టకటకా కొట్టుకుంటున్నై. ఆమెతల్లో ఏ ఆలోచనా లేదు.

ఒకగంటపాటు ఆ స్థితిలో ఉన్నమీదట క్రమంగా ఆమెమనస్సులో ఆలోచనలు బయల్దేరినై. అవి పిల్లగాలులల్లే బయల్దేరి త్వరలోనే తుపానుప్రమాణానికి పెరిగినై. దైనిక నాగరికత ఆమెలో అణిచిపెడుతూ వచ్చిన ఉద్రేకాలన్నిటినీ పెల్లగించినై. ఆమె ఆ ఉద్రేకాల తాకిడికి తుపానులో కొట్టుకుపొయ్యే తెప్ప మాదిరిగా తేలిపోయింది. ఈ స్థితిలోకూడా ఆమె మనస్సులో ఒక స్పష్టమైన భావం పదేపదే గ్రామఫోను రికార్డల్లే మోగుతున్నది.

గుడ్డిప్రేమలో పడి తను ఎంత వెకిలిదై పోయింది! ఏదో ఘనమైన పని చేస్తున్నా ననుకుని తన ప్రణయాన్ని ఎంత విమర్శగా భూషణ్ దగ్గిర ఉపన్యాసం కొట్టింది! తననుగురించి అతను ఎంత నవ్వుకుని ఉంటాడు! తను ఇంతగా బయటపడినా అత నెంత రాయల్లే కూచున్నాడు!—తన దగ్గిర్నించి ఒక్క వాగ్దానం అడక్కుండా!...

"నాన్నా, ఆ రావుబహద్దర్ గారబ్బాయి నన్నెప్పుడు పెళ్లిచేసుకుంటాడు" అని అడిగింది సుశీల తండ్రిని.

"పెళ్లా! ఏం పెళ్లి?" అన్నాడు తండ్రి.

౧౨

లేడికి లేచిందే పరుగన్నట్టు భూషణం సీత కావాలనుకోవటం వ్యవధానంగా ఆమెను రాబట్టుకోవటానికి ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాడు. ఆరాత్రి షూటింగున్నది. సీత ఆరుగంటలకే స్టూడియోకు వెళ్లింది. భూషణానికి ఆరోజు రంగువేసుకొనే పనిలేదు. అయినా స్టూడియోకు పోదా మనుకున్నాడు. కాని కారులో ఖాళీ లేకపోయింది. ఏడున్నరకు లాడ్జినించి భోజనాలు తీసుకుపోవటానికి కారు వచ్చినప్పుడందులో ఎక్కి స్టూడియో చేరుకున్నాడు. గ్రీన్‌రూములో సీతకు మేకప్ జరుగుతున్నది. భూషణం అక్కడికి వెళ్లాడు. ఏ కారణం చేతో దగ్గిర్లో సీతతాలూకు మనుషులెవరూ లేరు. సీతకు గుజరాతీవాడొకడు మేకప్ చేస్తున్నాడు. మరోమనిషికి మరోకుర్రవాడు మేకప్ చేస్తున్నాడు.

"ఇదేమిటో చూడు!" అని భూషణం సీత చెయ్యి పట్టుకుని ఆమెచేతిలో ఒక కాగితం పెట్టాడు. అది ఆమె గుప్పెట్లో గట్టిగా పట్టుకోవటంలో భూషణంవేళ్లు రెండు ఆమెగుప్పెట్లోనే ఉండిపోయినై. భూషణం అద్దంలో సీతమొహంకేసి చూశాడు. ఆమె పెదిమలు వణుకుతున్నైకాని, ఆమె నవ్వు ఆపుకుంటున్నదానల్లే కనిపించింది. భూషణం మెల్లిగా తన వేళ్లు ఆమెపట్టునించి వదిలించుకుని ఇవతలికి వచ్చేశాడు.

వాకిట్లోనే ఎదురైనాడు సీతతండ్రి. "ఏం, శాస్త్రీ? నీ కివాళ షూటింగుందా ఏం?" అన్నాడు.

"లేదండీ, మీ అమ్మాయి ఏం చేస్తుందో చూడాలని వొచ్చాను."

"మా అమ్మా యేం చెయ్యగలదులే, పెద్దవాళ్లేం చెయ్యమంటే అదే చేస్తుంది." అన్నాడు ముసలాడు గడుసుగా.

"అవున్లెండి. మీ అమ్మాయి చాలా బుద్ధిమంతురాలు. నేను చూస్తూనే ఉన్నాగా!" అంటూ ముసలాయనవెంట అతను మళ్లీ లోపలికి వెళ్లాడు. అప్పుడే మేకప్ పూర్తిఅయి చీర కట్టటానికి సీత అవతలికి వెళ్లింది.

ఆసమయంలోనే సీత భూషణం ఇచ్చిన చీటీ చదువుకున్నది: "సీతా, నిన్ను నేను త్వరలో పెళ్లి చేసుకోకపోతే నాకు పిచ్చే ఏదో ఎత్తేటట్టున్నది. నువు షాపులో దొరికే వస్తువయినట్టయితే నిన్ను లక్ష రూపాయలకు కొనుక్కొని ఉందును. (గొప్పకు చెప్పటం కాదు—నాదగ్గిర లక్షరూపాయ లున్నై. అదంతా నీకు తరవాత చెబుతాను.) ముందు నీపెదిమలు అందరి పెదిమలంటివో, లేక దొండపళ్లో తెలుసుకోవా లని ఉంది. నాకేమన్నా కాస్త ఆశ చూపిస్తావా, లేకపోతే వెంటనే సామాను సర్దుకుని పిచ్చాసుపత్రికి పొమ్మన్నావా?"

సీతకు ఆచీటీ చదువుతుంటే ఒళ్లంతా వొణికింది. అది రాసినవాడిమీద కోపం వచ్చిందికాని వెంటనే వెళ్లి వాణ్ణి గట్టిగా కావిలించుకోబుద్ధికూడా అయింది. ఆచీటీ ఏం చెయ్యాలో తెలీలేదు. చించి పారెయ్యటానికి చేతులు రాలేదు. దాన్ని భద్రంగా మడిచి తన బ్లౌజులో దాచుకుని బయటికి వచ్చింది.

"అమ్మాయి, భోజనం వచ్చిందే!" అన్నాడు తండ్రి.

"అవును, దొండకాయకూర చేసినట్టున్నారు. త్వరగా భోంచెయ్యి" అని హెచ్చరించాడు భూషణ్.

అత నామాట అనగానే సీత ఒక్కపర్యాయం కంపించింది. ముసలాడు తన కూతు ర్నెరగనివాడు కాడు; సీతనూ, ఈశాస్త్రిగాణ్ణీ ఎడమెడంగా ఉంచకపోతే లాభం లేదని తెలుసుకున్నాడు.

"మీ అమ్మాయికి దొండకాయకూర సయించదల్లే ఉంది" అన్నాడు భూషణ్ సీత తండ్రితో.

"మంచిమాట చెప్పారు! నాకు దొండకాయకూరంటే తగనిష్టం!" అన్నది సీత. కాని ఆమె గొంతుకూడా నిలకడగా లేదు.

"సంతోషించాళ్లే, పద. తిండి తిందుగాని" అన్నాడు ముసలాడు.

సీత వెళుతూ భూషణంకేసి చూసింది. అతను ముసలాడి వెనకనించి ఆయవకేసి తల ఊపి, పెదిమ విరిచి, లాభం లేదన్నట్టు తల అడ్డంగా ఆడించాడు. సీత నవ్వాపుకుని తల వొంచుకుని వెళ్లిపోయింది. అక్కడితో సీతా, భూషణమూ మంచి స్నేహితులైనారు.

తనవంక ఎవడు కాస్త ఆపేక్షగా చూసినా తన్మయత్వం చెందటానికి సిద్ధంగా ఉన్నది సీత. ఆమెకళ్లకు భూషణ్ ప్రపంచంలోకల్లా ఎక్కువైనవాడుగా కనిపించాడు. ఆమెను ముఖ్యంగా ఆకర్షించింది అతని అందం ఒకటేకాక ప్రత్యేకించి అతని పట్టుదలా, ధైర్యమూనూ. ఏక్షణాన చూసినా అతను తననుగురించే ఆలోచిస్తున్నట్టూ, తనను పెళ్లాడే ప్రయత్నంమీదా ఉన్నట్టూ కనిపించేవాడు. ఎంతమందిలో ఉన్నప్పుడన్నాసరే తన కొక్కర్తెకే అర్థమయేట్టు ఏదో అనేసేవాడు. తనకు చెడ్డ భయం వేసేదికాని అతని మొహంమాత్రం తోలుబొమ్మమొహమల్లే అర్థంకాకుండా ఉండేది. అతను తనకు చీటీ ఇచ్చినమర్నాడే అతనిక్కూడా ఆమె రహస్యంగా ఒక చీటీ అందించింది.

"ప్రియమైన శాస్త్రిగారికి నన్నెందుకిట్లా బాధిస్తున్నారు నాకు నిద్రాహారాలు లేకుండా ఉన్నాయి కళ్లుమూసుకుంటే మీ మొహమే కనబడుతున్నది నన్నింతగా బాధపెట్టటంవల్ల మీకేం ఒరుగుతుంది కావలిస్తే మా నాన్న నడిగి నన్ను పెళ్లిచేసుకోండి ఇట్లు మీ ప్రియమైన సీత"

ఈ ఉత్తరం చూసుకుని భూషణం నవ్వుకున్నాడు గాని దాన్ని బంగారంకంటె జాగ్రత్తగా జేబులో దాచుకున్నాడు. ఇక ఈ వ్యవహారం నాననిచ్చి లాభం లేదనిపించిం దతనికి. అతను ఆరాత్రే ముసలాయనతో మాట్లాడటానికి వెళ్లాడు. ముసలాయన ఇంటో లేడు గాని సీతతల్లి ఉంది.

"ఏమమ్మా, సుబ్బయ్యగారు లేరా?" అన్నాడు భూషణం.

"లేరు నాయనా!" అన్న దావిడ.

"మీ అమ్మాయికి మంచి సంబంధం ఒకటి తెచ్చానండీ" అన్నాడు భూషణం.

ఆవిడ ఆత్రంగా "ఎవరు నాయనా?" అన్నది.

"మన కెటువంటి సంబంధమైతే సరిపోతుంది."

"ఏదో ఇంత తినటాని కుండి, చిన్నవాడూ, అందగాడూ, చదువుకున్నవాడూ, మనం చెప్పినట్టు వినేవాడూ అయితే ఇం కేం కావాలి నాయనా!" అన్నది సీతతల్లి.

"అవన్నీ ఉంటే ఇంకేం కావాల్లెండి! నేను చెప్పే కుర్రవాడు పాతికేళ్లవాడు. రెండు మూడు లక్షల ఆస్తివుంది. ఈవూళ్లో నే పెద్దవ్యాపారం ఉంది."

"మన పిల్లను చేసుకుంటాడా ?"

"చేసుకోవాలని తహతహలాడిపోతున్నాడు."

"అతను చేసుకుంటే సరా ? వాళ్ల పెద్దవాళ్లేమంటారో ?"

"ఏమన్నా అనే పెద్దవాళ్లెవరూ లేరు. తల్లీ దండ్రీ, అన్నలూ తమ్ములూ ఎవరూ లేరు. ఒక్క మేనమామ ఉన్నాడు. ఆయన ఈ అబ్బాయి ఎట్లా ఆడిస్తే అట్లా ఆడతాడు."

"ఎవర్నాయనా, అబ్బాయా?" అన్నది సీత తల్లి ఆశగా.

"నేనే" అన్నాడు భూషణం.

సీతతల్లి నిర్ఘాంతపోయింది.

"సుబ్బయ్యగారితో తరవాత నేనూ మాట్లాడ తాను. ఆయనరాగానే ఆయనకు చెబుతారుకాదూ."

"చెబుతాను నాయనా!" అన్నది సీతతల్లి.

"సీతేదీ ?"

"నీళ్లు పోసుకుంటున్న ట్టుంది."

"అయిపోయిం దేమో, ఒకసారి పిలుస్తారా ?"

తల్లిపిలుపుకు సీతవచ్చింది. ఆమెస్నానం పూర్తయింది కాని తడీ పొడీ గుడ్డ వంటికి చుట్టుకుని ఉంది. ఇంకా చీర కట్టుకోలేదు.

"సీతా, ఒక్కమాట" అంటూ భూషణం పక్కచీకట్లోకి దారి తీశాడు. సీతతల్లి ఒక్కక్షణం ఆలోచించి లోపలికి వెళ్లిపోయింది.

మర్నాడు భూషణమూ, సీతతండ్రీ ముఖాముఖీ కలుసుకున్నారు.

"నిన్న రాత్రి మా యింటి కొచ్చి మావాళ్లతో చాలా విషయాలు మాట్లాడా వుట — అవన్నీ నిజమేనా?" అన్నాడు ముసలాయన.

"నేను చెప్పిన వన్నీ నిజమే" అన్నాడు భూషణం.

ముసలాయన భూషణంవంక హిప్నొటైజు చేసేటట్టు చూస్తూ, "అబ్బాయీ, నేనూ ఇంతో అంతో ప్రపంచానుభవం కలవాణ్ణి. నువు నిజంగా లక్షాధికారివే అయితే మా అమ్మాయిని చేసుకోవటాని కాదుర్దాపడుతున్నావు. మా అమ్మాయి రంభకాదు. పెద్ద ఉత్తమమయిన పుటకా లేదు. నీ కదే ఎందు క్కావలి సొచ్చింది ?" అని అడిగాడు.

"మీరు కుండపగలేసి అడుగుతున్నారు గనక నేనూ కుండ పగలేసి చెబుతున్నాను— సీతకు మీవంటి తండ్రి లేకపోతే నే నామ్మాయిని పెళ్లాట్టాని కింత ఆదుర్దా పడను."

"అనగా ?"

"మీస్వార్థంకోసం దాన్ని ఏం చెయ్యటానికైనా మీకు తెలివితేట లున్నై."

ముసలాడు సాలోచనగా నేలకేసి చూసి మీసం మెలిపెడుతూ "హూఁ!" అన్నాడు.

"నేను మిమ్మల్ని తొందరపెట్టను. ఆలోచించుకోండి. నా కింకా మూడువారాలదాకా వేరే పని ఉంది."

"మళ్లీ ఆవిషయమే ఎత్తుతున్నాను — నువు లక్షాధికారి వయితే ఇక్కడ ఈసినిమాలో చేరి వేషం వేస్తున్నా వెందుకు?"

"ఎప్పటికైనా నేనే సినిమాలు తీద్దామని. ఈ విషయం మళ్లీ మీ రింకోరిదగ్గిర అన నవసరంలేదు."

"అట్లాగే! దానికేం ?...ఇక అసలువిషయం చెప్పేస్తాను. అబ్బాయీ, సీత మాకుటుంబాని కంతకీ కామధేనువు. అది పేరు ప్రతిష్ఠలు తెచ్చుకుంటే సంఘంలో మేమూ ఓ చెప్పుకోదగినమనుష్యుల మవుతాం. అంతే కాదు, అది నాలుగుడబ్బులు చేరిస్తే మా ఇద్దరు పిల్లల చదువూ, ఇద్దరమ్మాయిల పెళ్లిళ్లూ అయి

పోతై. సీతను నేను ఏం చెయ్యగలిగినా చెయ్యగలనన్నట్టు మాట్లాడావు. నేను చెయ్యవలిసింది ఇంతకంటె ఏమీ లేదు. ఇదే దాని గొంతు కొయ్యటం అంటావా? అను! నేను మాటలకు వెరిచేవాణ్ణి కాను. మిగిలినవాళ్లు బాగుపడటానికి దాని గొంతు కోసేస్తాను. దానిమీద నాకు పగ ఏమీ లేదు. పైకొచ్చే గీత నా పిల్లల్లో ఎవరి కున్నా వాళ్ల గొంతు కోసి మిగిలిన వాళ్లను బాగుచెయ్యటానికి సిద్ధమే. ఇంటికోసం దీపం పెట్టుకుంటాం గాని దీపంకోసం ఇల్లు తగలబెట్టుకోముగా! అందుకని ఈ పెళ్లివిషయం నువ్వేమీ ఆశ పెట్టుకోకు."

"మీ అమ్మాయికి సినిమాలో ఛాన్సు రాకపోయినట్టయితే?"

ముసలాయన నవ్వి "నువు తెలివిగలవాడివిగాని కుర్రతనం. వున్నది లేదనుకుని మథనపడే మూర్ఖుడెవడైనా వుంటాడా? నీకు డబ్బే లేదనుకుంటే?" అన్నాడు.

భూషణం ఈసారి తను నవ్వి, "నాకు డబ్బు లేదనుకుని ఏం జరుగుతుందో చూడటమే నేను ప్రస్తుతం చేస్తున్నది. కనక ఇటువంటి మూర్ఖు లుండరనుకోకండి" అన్నాడు.

ముసలాయన భూషణంవంక చాలాసేపు ఆశ్చర్యంతో చూసి, "నీవంటి అల్లుడు నా కింకొకడు దొరకడు. మా సీతను చేసుకో. ఇందాకా నేను నిన్ను వేసిన సవాళ్లన్నీ చూసి, నువు మా అమ్మాయికి ఎంత మంచి మొగుడివో నేను గ్రహించలే దనుకోకు. నీకు తినటానికింత తిండి ఉన్నా మాపిల్లకు నువు గొప్ప సంబంధమే. నే నెరుగుదును. ఒకవేళ మాపిల్లలకు చదువులూ, పెళ్ళిళ్ళూ సక్రమంగా కాకపోయినా, పోనీలే నా కింతవా డల్లు డొక డున్నాడుగదా అనుకుని సంతోషిస్తాను. నువు మా సీతను చేసుకో నాయనా. అది నిజంగా అదృష్టవంతురాలే. ఇంతకాలమూ అది గొప్ప దవుతుం దనుకున్నానేగాని అదృష్టవంతురా లవుతుం దనుకోలేదు" అన్నాడు.

కర్కోటకం చెయ్యటానికి తాహతున్న మనిషి మంచితనానికి దిగేటప్పటికి భూషణంమనసు మెత్తబడింది.

"నేను సీతను పెళ్లాడతా నన్నానుగాని మీ దగ్గిర్నించి అపహరిస్తా ననలేదు. సినిమాల్లో వేషాలు వేసి పేరు తెచ్చుకునే సామర్థ్యం దాని కుంటే అడ్డం రావటంకూడా నా ఉద్దేశం కాదు. దాని సంపాదన మీద బతకాలనే నిర్బంధమూ నాకు లేదు. మీరే శ్రమపడి దా న్నింతదాన్ని చేశారు. ఆప్రతిఫలం కూడా మీరే పొందండి. దానికి వచ్చే ఖ్యాతి యావత్తూ మీరు పెట్టిన భిక్షే అనుకోండి. అక్కడ నేను దానికి చెయ్యగల సహాయం ఏమీ లేదు. ఇక మిగిలిన విషయాల్లో దాని కేకొరతా లేకుండా చూసే భారం నాదీ!" అన్నా డతను.

వెంటనే భూషణం సుశీలకు ఉత్తరం రాశాడు. ఆ ఉత్తరం సుశీలను దుఃఖసముద్రంలో ముంచగల కారణాంతరా లిటీవల ఏర్పడినట్టు భూషణం కలలో కూడా అనుకోలేదు. అసలు అతను సుశీలను గురించి దీర్ఘంగా ఆలోచించలేదు. కాలం రెక్కలుకట్టుకుని ఎగిరిపోతున్నట్టున్న దతని ప్రాణానికి. ఒక వారమో, సంవత్సరమో, యుగమో గడిచింది. లాడ్జిలోవాళ్లంతా ఏదో పత్రికల్లో పడిన విషయం వింతగా చెప్పుకుంటున్నారు. "కడపా ఏజెన్సీస్" అనే మాట తన చెవిన పడేదాకా అత నేమీ పట్టించుకోలేదు. ఆమాట వినగానే అతను చప్పున పేపరు సంపాదించి చూశాడు. అందులో పెద్ద టైపులో ఉన్న రెండు వాక్యాలూ కళ్ల బడగానే అతనికి మతిపోయిన ట్టయింది.

"కడపా ఏజెన్సీసు ఆఫీసులో కలవరం. మేనేజరు, ప్రొప్రయిటర్ల పరస్పరవంచన."

దానికింద కొద్దిపాటివివరా లున్నై. వాటి సారాంశమేమిటంటే కడపాఏజెన్సీసు ప్రొప్రయిటరు మేనేజరుమీద ఆఫీసుడబ్బు అన్యాక్రాంతం చేసి నష్టం తెస్తున్నా డని కేసు పెట్టాడు. ప్రొప్రయిటరు ప్రొప్రయిటరే కాడనీ, మారుపేరుతో వ్యవహరిస్తున్న దొంగ అనీ మేనేజరు కేసు పెట్టాడు. పూర్తివివరాలు బయటపడ్డతరవాతగాని దీని లోతుపాతులు తెలియవు.

౧౩

ఆ రోజు తనను సినిమాకు తీసుకుపోయి లూసీ, "సర్వభద్రం ఇటువంటి మోసం చేస్తున్నా డని

నాకు సందేహంగా ఉంది" అని చెప్పినప్పుడు సర్వభద్రంజుట్టు తన చేతిలో చిక్కిందని సుబ్రహ్మణ్యం సంతోషించాడేగాని అంతకు గంటపూర్వమే తన గుట్టు సర్వభద్రం తన నోటిమాటలవల్లనే ఊహించాడని అతనికి అనుమానం పోలేదు.

అసలే సర్వభద్రం వెయ్యికళ్లు గలవాడు. వెనకటికి ఇంద్రుడు పాపం చేసి బయటపడి వెయ్యికళ్లు తెచ్చుకుంటే, సర్వభద్రం పాపం చేసి బయటపడకుండా ఉండగలందులకు వెయ్యికళ్లు తెచ్చుకున్నాడు. ఆయనకూ, సుబ్రహ్మణ్యానికీ ఘర్షణ జరిగి ఆయన బయటికి పోతుండగా సుబ్రహ్మణ్యం గుమాస్తాలతో తనకు డబ్బు లేకపోవటమూ, తిండి లేకపోవటమూకూడా అనుభవమే నని చెప్పటం చెవినపడింది. భూషణం డబ్బు లేకుండానూ, తిండి లేకుండానూ ఎందుకున్నాడో, ఎప్పుడున్నాడో సర్వభద్రం ఊహించలేకపోయినాడు. భూషణం విదేశాలలో ఉన్నప్పుడుకూడా అతని కిక్కణ్ణించి వేలకువేలు పంపింది సర్వభద్రమే. భూషణం అని చెప్పుకుంటూ తిరుగుతున్న మనిషి భూషణం కాదేమోనని అనుమానం పుట్టినతరవాత అది బలపడటాని కెంతయినా సాధ్యం ఉంది. ఇతను భూషణం అయితే ఆఫీసులో అడుగు పెడుతూనే, గుమాస్తా లడక్కుండా చెయ్యకుండా వాళ్ల జీతాలు పెంచేస్తాడా? వాళ్లమీది మమకారం చేత మేనేజరును పోగొట్టుకుంటాడా? ఇతను భూషణం ఎన్నటికీ కాడు. భూషణం అయినవాడు మాట్లాడదగినట్టుగా మాట్లాడటంకూడా ఇతనికి తెలీదు...ఇతని దస్తూరీ చూడటం జరిగినా సర్వభద్రం ఎప్పుడో పట్టుకోగలిగేవాడు.

ఆరాత్రే కొండ్రలావు తన యింటికి వచ్చినప్పుడు సర్వభద్రం అతనితో తన అనుమానం చెప్పి, అది రహస్యంగా అట్టేపెట్టమని హెచ్చరించి, ఎట్లాగైనా భూషణందస్తూరీ గల కాగితంముక్క ఒకటి సంపాదించమన్నాడు.

మర్నాడు కొండ్రలావు ఆఫీసుకు వస్తూనే భూషణానికి ఒక కాగితం రాశాడు-మిగిలిన గుమాస్తాలందరి జీతాలూ పెంచి తన జీతం పెంచకపోవటానికి కారణం తెలుపవలసిందనీ, ఏకారణమూ లేనట్టయితే తన జీతంకూడా పెంచవలసిందనీనూ. ఆకాగితం ఆఫీసుకుర్రవాడిద్వారా లోపలికి పంపించాడు. కొండ్రలావు ఆశించినట్టే సుబ్రహ్మణ్యం దానిమీద, "నాకు ప్రస్తుతం తీరిక లేదు. తరవాత చూస్తాను" అని రాసి సంతకం చేసి తిప్పి కొండ్రలావుకు పంపాడు.

నిజానికి అతనికి చేతినిండా పని ఉంది. సర్వభద్రం అతనికి చాలా పని కల్పించాడు.

టోకున కొని చిల్లర్న అమ్మటం కడపా ఏజెన్సీస్ చేసే పని. పెద్దపెద్ద మాన్యుఫాక్చరర్లకు ఏజెంట్లుగా ఉండి వాళ్లదగ్గిర కొనే సరుకు చిల్లరవ్యాపారస్థులకు పంపుతూ ఉంటారు. ఇరవై, ముప్పై పెద్ద కంపెనీలకు ఈ కంపెనీ ఏజెంటుగా పనిచేస్తున్నది. ఆపరపతి యావత్తూ భూషణం తండ్రిగారు సంపాదించినదే. అక్కడ సర్వభద్రంగారి ప్రయోజకత్వం ఏమీ లేదు. కాని ఆయన దేశమంతటా రెండు మూడువందల చిల్లరవ్యాపారస్థులమీద అమ్మకాలు ఆర్గనైజు చేశాడు. కొత్త వస్తువు మార్కెట్లో పెట్టటంలో గాని, బాకీలు వసూలు చెయ్యటంలో గాని సర్వభద్రం సిద్ధహస్తుడు. ఎవరికి అప్పు పెట్టవచ్చునో, ఎవరి కెంత అప్పు పెట్టవచ్చునో చాకచక్యంగా నిర్ణయించేవాడు. ఆయనకు తన అందరి క్లయంటుల వివరాలూ కరతలామలకం.

అయితే భూషణంతండ్రిగారి హయాంలోనే సర్వభద్రానికి డబ్బుదాహం పట్టుకుంది. చిన్నచిన్న మాన్యుఫాక్చరర్లు తమ ఏజెన్సీ తీసుకోమని వచ్చినప్పుడు వాళ్ల దగ్గిర లంచాలు పుచ్చుకోసాగాడు. ఎంతోకాలంగా తమతో వ్యాపారం చేస్తున్న పెద్దకంపెనీల దగ్గిరే లంచాల కాసించటం మొదలుపెట్టాడు. తనకు డబ్బు ముట్టజెప్పిన మాన్యుఫాక్చరర్లదగ్గిర తక్కువ కమిషను ఆమోదించాడు. తనకు లంచం ఇవ్వనివాళ్లకు "మీ రిచ్చే కమిషను మాకు చాలటం లేదు" అని రాశాడు. ఈయన ప్రవర్తనవల్ల ఇప్పటికే రెండుమూడు విలవైన కంపెనీలూ, అయిదారు చిల్లర కంపెనీలూ కడపా ఏజెన్సీస్‌తో వ్యాపారం చాలించుకున్నై.

చిల్లరవర్తకుల దగ్గరకూడా ఈవిధంగానే సర్వభద్రం లంచాలుపట్టాడు. తనకు లంచం పెట్టినవాడికి అప్పు పెట్టటమూ, తక్కువకో శేవ ల్లివ్వటమూ, తన క్లయంట్లతో పోటీచేసే స్థానిక వ్యాపారస్థులను ప్రోత్సాహించటమూ చేశాడు. ఈ దిక్కుమాలిన పనులన్నీ చెయ్యటానికి కొండ్రావు సర్వభద్రానికి కుడిభుజంగా పనిచేశాడు.

భూషణంతండ్రి పోగానే సర్వభద్రాని కింకా పెద్ద కోరికలు పుట్టినై. ఏవిధంగానైనా కడపా ఏజెన్సీస్ దివాలా ఎత్తించేసి ఈవ్యాపారమంతా తన సొంతాన చేసుకుందామని ఆయనకు కలిగింది. ఒక్కొక్క మాన్యుఫాక్చరర్నీ కడపా ఏజెన్సీస్‌నించి వదిలించి వాళ్ల వ్యాపారం సొంతాన చేసుకోవా లని ఆయనకు సంకల్పం కలిగింది.

ఇప్పటికి నాలుగైదు చిల్లరకంపెనీలవాళ్లు ఆయనతో వ్యాపారం చేస్తున్నారు. వాళ్ల ఉత్తరాలు కడపా ఏజెన్సీస్ కేరాఫుగా వస్తున్నై. వాళ్ల సరుకు కడపా ఏజెన్సీస్ గొడౌన్సులో ఉంది. కాని ఆసరుకు అమ్మకంతో గాని, లాభాలతోగాని కడపా ఏజెన్సీసుకు సంబంధం లేదు. దీనిమూలంగా ఇప్పుడు సర్వభద్రం కడపా ఏజెన్సీస్‌తో తెగతెంపులు చేసుకోవటానికూడా లేదు.

కడపాఏజెన్సీస్‌ను కడతేర్చటానికి సర్వభద్రం ఇంకోఎత్తుకూడా ఎత్తాడు. ఎవరికీ అవసరంలేని తుక్కుసరుకు వేలకువేల రూపాయల ఖరీదున కొని గొడౌన్సులో డంపుచేశాడు.

ఇటువంటి వన్నీ సర్వభద్రం చేస్తున్నట్టు తన కనుమానంగా ఉందని లూసీ సుబ్రహ్మణ్యానికి స్థూలంగా సూచించింది. ఆమెకైతే వివరాలు తెలీవు. సర్వభద్రం అప్పుడప్పుడూ రాసే ఉత్తరాల ధోరణి చూస్తే ఆమెకు సందేహం కలిగింది.

సుబ్రహ్మణ్యం ఈవిషయంలోతులాగందీ నిద్రాహారాలు స్వీకరించదలచలేదు. అతను ముందు ఉత్తరాల ఫైల్సు తిరగేశాడు—ఊరికే చదవటం కాదు, తీవ్రమైన స్తనశల్యపరీక్ష ప్రారంభించాడు. కమిషను ఎక్కువ చెయ్యమనీ, తక్కువ చెయ్యమనీ సర్వభద్రం రాసిన ఉత్తరాలూ, ఏగాఏజెన్సీ మాకవసరం లేదని పైవాళ్లు రాసిన ఉత్తరాలూ గుర్తుపెట్టాడు. ఆఫీసుకు వచ్చిన ఉత్తరాల్లో రిఫరెన్సులు చూస్తే ఆఫీసునించి వెళ్లిన ఉత్తరాల కాపీలు కొన్ని ఫైలులో లేనట్టు స్పష్టమయింది. ఆబాపతు ఉత్తరాలన్నీ నోటు చేసుకున్నాడు.

తరవాత ఎకౌంటుపుస్తకాలన్నీ తణిఖీచేసి తనకు సందేహంగా ఉన్న ఎంట్రీలన్నీ గుర్తుపెట్టాడు. ఆపని పూర్తిచేసుకుని స్టాక్ టేకింగ్ ప్రారంభించాడు. ఈ అంతులేని పని చెయ్యటానికి ఆఫీసంతా నాలుగు రోజులు నిద్రాహారాలు మాని పని చెయ్యవలిసివచ్చింది. కొండ్రావుతప్ప మిగిలినవాళ్లంతా పనిచేశారు. అందరి మొహాలూ వాడిపోయినై. కాని కృషి ఫలించింది. ఒకరోజల్లా కూచుని లూసీసహాయంతో సుబ్రహ్మణ్యం సర్వభద్రంగారి మేనేజిమెంటుమీద బ్రహ్మాస్త్రంలాటి స్టేట్‌మెంటు తయారుచేశాడు. లూసీ దాన్ని ఇంటికి తీసుకుపోయి రాత్రల్లా కూచుని ఆరుకప్పుల టీసహాయంతో టైపుచేసింది. మర్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం ఆ స్టేటుమెంటు పట్టుకుని ప్లీడరుదగ్గిరికి వెళ్లి సర్వభద్రం మీద చార్జి పెట్టించాడు.

౧౪

ఆఫీసువ్యవహారా లిక్కడి కీఒడ్డుపట్టినతరవాత సుబ్రహ్మణ్యానికి సుశీలదిగులు పట్టుకున్నది. ఆమెకు ప్రతిరోజూ రెండుమూడుసార్లు టెలిఫోను చేయిస్తూనే వస్తున్నాడుగాని ఆమె ఎప్పుడూ ఇంట్లో ఉండటం లేదు. సుశీల ఇంట్లో ఉండే లేదనిపిస్తున్నదనే అనుమానం అతనికి కలలోకూడా కలగటాని కవకాశం లేదు.

అత నిప్పుడు ప్లీడరుగారింటినించి నేరుగా సుశీలయింటికి వెళ్లాడు. మధ్యహాల్లో పడకకుర్చీలో నిశ్చలంగా పడుకుని ఉంది సుశీల.

"సుస్!" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

సుశీల కొట్టినట్టు లేచింది. ఆమె తనవంక చూసే చూపు సుబ్రహ్మణ్యాని కర్థంకాలేదు. తను భూషణ్ కాదని ఆమె కప్పుడే తెలిసిపోలేదుగదా!

అతని కళ్లలో ఆమెకూ ఏదో భయం కనిపించింది.

సుబ్రహ్మణ్యం దరికొచ్చి ఆమెచెయ్యి పట్టుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూ, "నిన్ను చూసి ఎంత కాలమైనట్టుంది సుసీ!" అన్నాడు.

ఆమె రెండడుగులు వెనక్కు వేసింది. అతని ప్రవర్తన ఆమె కర్థంకాలేదు. అతని ముహం తీసిపోయింది, గడ్డం మాసింది, గొంతూ మారింది. ఈ నాలుగురోజుల్లోనూ అతని కేందెబ్బ తగిలిఉండవచ్చునో ఆమెకు తెలియరాలేదు. కాని పెద్ద దెబ్బ తిన్నవాడల్లేమాత్రం ఉన్నాడు. అతనిమీద ఆమెకు జాలిపుట్టిందిగాని అది పైకిరావటానికి సాహసించలేదు.

"ప్రతిరోజూ నీకు టెలిఫోను చేయిస్తున్నాను. కాని నువ్వింటో ఉండటం లేదు. ఈ నాలుగురోజులూ యమచరలో ఉన్నాను సుస్. కాని నాపని అయిపోయింది. మళ్లీ మామూలుప్రపంచంలో పడ్డాను"

అదీ విషయం! తను రాసిన ఉత్తరం ఉపసంహరించుకోవటానికి వచ్చాడు, పాపం! సుశీలకు అతన్ని చూస్తుంటే మండిపోయింది. అందరు మగవాళ్లూ ఇంతేనా! లేక ఇది తన ప్రత్యేక అదృష్టమా? ఇప్పటికైనా తను అతన్ని క్షమించగలదు--కాని, పశ్చాత్తాపంలోకూడా అతను అతని యమచరే ఆలోచిస్తాడుగాని తన యమచర ఆలోచించడే!

"నీకు తెలిసిఉండకపోవచ్చుగాని, నేనూ చాలా యమచర అనుభవించాను, భూమణ్!—"

"సుస్!" అన్నాడు భూమణ్ ఆశ్చర్యంతోనూ, బాధతోనూ. "నాకు తెలీదే! నా కెందుకు చెప్పలేదు, సుసీ? ఏమనుభవించావు?"

అతని ఆదుర్దా యావత్తూ ఆమెప్రాణానికి వొట్టి అసమర్థపు నటనకన్నా అన్యాయంగా కనపడ్డది. అతనికి నిజంగా కావలిసింది తన సానుభూతీ, క్షమాపణా అయితే అతను వాటిని సాధించటానికి సరయిన మార్గం తొక్కటంలేదు.

"నువ్వేం విచారించక్కర్లేదు, భూమణ్! నేనూ నీకూదిరిగానే మనుష్యప్రపంచంలో పడ్డాను. నన్ను కంగ్రాచులేట్ చెయ్యి. నేను రావుబహదూర్ గారబ్బాయిని చేసుకోబోతున్నాను". అన్నది సుశీల.

"ఏమిటీ? నువు—నాకేమీ అర్థంకాలేదు" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

సుశీల నవ్వగలిగింది. "అర్థంకాకపొయ్యేటందుకేముందీ? నేను రావుబహదూర్ గారబ్బాయిని పెళ్లి చేసుకోబోతున్నాను. నీపెళ్లికూడా సెటిల్ అయిందా? అయితే నిన్నుకూడా నేను కంగ్రాచులేట్ చేస్తాను."

"పెళ్లా? ఏంపెళ్లి?" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం సుశీలధోరణి ఏమీ అర్థంకాకుండా.

సుశీల ఈసారి గట్టిగా నవ్వింది. "మానాన్నల్లే మాట్లాడకు, భూమణ్!"

"మీనాన్న! ఆయనే చేశాడీపని! ఆ రావుబహదూర్ సంబంధం ఆయనదే. ని న్నడ్డంపెట్టి ఆయన పెళ్లిచేసుకుంటున్నాడు!...న న్నేడిపించటానికి దొంగెత్తు వేస్తున్నావా సుస్!"

"లేదులేదు. నిజంగా చేసుకుంటున్నాను. నేను పరిహాసం చేస్తున్న మనిషల్లే ఉన్నానా?"

"ఈ ఘోరమైన పని నువ్వెందుకు చేస్తున్నావో నాకు తెలీదు గాని, ఏదో కారణం లేకుండా తల పెట్టిఉండవు. చెప్పటాని కభ్యంతరం లేకపోతే ఆ కారణం చెప్పిఉండేదానివే! అదేమైనా కానీ, నేను పెట్టిన గడువు వెళ్లేదాకా నామీది కోపంచేత గాని, మరో కారణంచేత గాని తొందరపడి ఏమీ చెయ్యకు. నిన్ను బతిమాలుకుంటాను సుసీ!" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం, ఆవేదనలో ఉన్నవాడల్లే.

అతను పడుతున్న బాధ యథార్థమల్లేనే ఉందని సుశీల ఒప్పుకో వలసి వచ్చింది. అదంతా నటన అనుకోవటం అధర్మం. కాని అతని ఆవేదనకు అర్థం లేదు. అతను రాసిన ఉత్తరంలో ఈ ఆవేదన ఏమీ లేదు. ఆ ఉత్తరం రాసినవా డితనని నమ్మటానికే లేకుండా ఉంది. అది అట్లా ఉంచి ఇతను ఇంత మాట్లాడుతాడు. ఆ ఉత్తరం గురించి ఎత్తడేం? పోనీ, దానికి క్షమాపణ అయినా చెప్పకోడేం? ఒకవేళ ఆ ఉత్తరం ఇంకెవరన్నా రాశారా? దస్తూరీ ఇతని

దేనే!... ఇందులో ఏదో రహస్యం ఉంది. అది మెల్లిగా పైకి లాగాలి."

"నుంచునే ఉన్నావు భూషణ్, కూర్చో!"

ఆమెగొంతులో మార్పుకు సుబ్రహ్మణ్యం చాలా తృప్తిపడి కూచున్నాడు.

"ఈనాలుగు రోజులూ నువు పడిన యమయాతనేమిటో చెప్పవూ?"

సుబ్రహ్మణ్యం ఉత్సాహంతో తను చేసినదంతా వర్ణించాడు. సర్వభద్రం చేసిన దగా యావత్తూ వివరించాడు.

అంతా విని సుశీల, "ఇంతేనా? ఇంకేం చెయ్యలేదా?" అని అడిగింది.

సుబ్రహ్మణ్యం ఆప్రశ్నకు చాలా నొచ్చుకున్నాడు. "ఇదంతా విని నువెంతో మెచ్చుకుంటావనుకున్నాను. ఇంతేనా అంటావని అనుకోలేదు." అన్నాడు.

"నేనెందుకు మెచ్చుకోను, భూషణ్! నువు చేసిన పనికి నిజంగా నేనెంతో గర్విస్తున్నాను."

"ఏమో! పైకిమాత్రం అట్లా కనిపించటం లేదు." అన్నాడతను కాస్త సాధింపుగా.

"దానికో కారణం ఉంది, భూషణ్. నేను మరో సంగతి ఆలోచిస్తున్నాను."

"ఏమిటా విషయం?"

"నీ ఉత్తరం."

అతని మొహంలో మార్పేమన్నా కలుగుతుందేమోనని ఆమె అతని మొహంకేసి పరీక్షగా చూసింది.

అటువంటి మార్పేమీ కలగలేదు. "ఏం ఉత్తరం?" అన్నాడతను.

సుశీల లేచి వెళ్లి ఉత్తరం తెచ్చి అతని చేతికిచ్చి "ఇదీ!" అన్నది. సుబ్రహ్మణ్యం ఉత్తరం చదవలేదు. దానికేసి చూసి, "ఇది నేనెందుకు రాశాను? నేను రాయలేదు" అన్నాడు.

"ఆ దస్తూరీ నీదే నంటావా? ఆ దస్కతు నీదేనా?"

ఈసారి సుబ్రహ్మణ్యం ఉత్తరంమీది సంతకం చూశాడు. అతనికంతా అర్థమయింది. అది భూషణం రాసిన ఉత్తరం అయిఉండాలి.

"ఆ దస్తూరీ నాది కాదు. ఆ సంతకం కూడా నాది కాదు." అన్నాడతను.

అతని బుకాయింపు చూసి సుశీల ఆశ్చర్యపడుతూ, "భూషణ్!" అన్నది.

సుబ్రహ్మణ్యం కూచున్న చోటినించి లేచి ఒక్కొక్క అడుగే వెనక్కి వేస్తూ, "నన్నా పేరుతో పిలవకు. నా పేరు భూషణ్ కాదు. నా పేరు సుబ్రహ్మణ్యం! గుడ్ బై సుస్" అని గిరుక్కున తిరిగి వెళ్లిపోయినాడు.

౧౫

సుబ్రహ్మణ్యం ఆఫీసులో వచ్చి కూచున్నాడు. అతని శరీరంలో గాని, బుద్ధిలో గాని, అరతులమెత్తు సత్తాకూడా మిగిలినట్టు లేదు. తన పని అయిపోయింది. అది జయప్రదంగా అయిపోయిందన్న తృప్తి ఏమాత్రమూ అతనికి దక్కలేదు. తను చేసినదేముంది? దోపిడి విధానంమీద పైకొచ్చే ఒక కంపెనీని ఒక దోపిడిగాణ్ణించి రక్షించాడు. ఈ దోపిడి వర్గానికే చెందిన ఒక మనిషిమీద భ్రమ పెట్టుకుని ఆఖరుకు ఆమెనుకూడా పోగొట్టుకున్నాడు. నిజానికి సుశీల తనకు దక్కుతుందని అతనెన్నడూ గట్టిగా ఆశించలేదు. ఈపాటి ఆశ అయినా అతనికి కలగటానికి సుశీల ఉత్సాహమే కారణం. అంతేకాని తనకూ, సుశీలకూ ఏమిటి సంబంధం? తను భూషణం పేరు పెట్టుకోబట్టి కాని ఆమెతో తనబోటివాడికి పరిచయం అయే ఆస్కారంకూడా లేదు. ఏ గుమాస్తా పనో చూసుకోవలసిన అవసరం తనకింకా అట్టే ఉంది. ఆ అవసరం పదిరోజులు వాయిదాపడిందే గాని పూర్తిగా పోలేదు.

కాని తనకిప్పుడు ఏ గుమాస్తాపనో చెయ్యటం సాధ్యమౌతుందా? ఈ పదిరోజుల్లోనే తను ఇంత మారాడా? ఈ మాత్రానికే తను మారితే నడమంత్రపు సిరి వచ్చినవాళ్లు మారకేం చేస్తారు?... భూషణం

తన కింత అపచారం ఎందుకు చెయ్యాలి? ధనికులు దరిద్రులకు చేసే ఉపకారాల్లో ఇదో కొత్తరకం కామాలు!

సుబ్రహ్మణ్యం చెయ్యవలసిన పని ఇంకా కొంత మిగిలిఉంది. సర్వభద్రం పోగొట్టిన కంపెనీలను మళ్లీ రాబట్టటానికి తనచాతనైన ప్రయత్నం చెయ్యాలి. వారందరికీ క్షమాపణపత్రాలు పంపుకుని మళ్లీ యథాప్రకారం వ్యాపారం సాగించమని వేడుకోవాలి. అత డా పని చూడసాగాడు.

మధ్యాన్నం రెండుగంటలవేళ సుబ్రహ్మణ్యానికి అతని ప్లీడరు టెలిఫోను చేశాడు.

"మీరు కంపెనీ ప్రొప్రయిటరు కాదనీ, మారుపేరు పెట్టుకొచ్చిన మోసగాడనీ మీమీద సర్వభద్రంగారు చార్జీ పెడుతున్నట్టు తెలిసింది. అటువంటి చార్జీ పెట్టేటందు కతని కేమైనా ఆధారం ఉందా?" అని అడిగాడు ప్లీడరు.

"ఉంది లెండి. నిజానికి నేను భూషణ్ కాను—అతని ఏజంటును. అతని తరఫున ఆఫీసులో జరిగే దుర్మార్గం ఆరాతియ్యటానికి వచ్చాను. స్టేట్‌మెంటు నా అసలు పేరుతోనే పడెయ్యండి...బి. సుబ్రహ్మణ్యం...అవును, అదే నాఅసలు పేరు... లేదు, భూషణ్‌దగ్గిర్నించి అథరైజేషన్ లెటర్ లేదు. అవసరం లేదు. అతను మనకు కావలిసినప్పుడు వచ్చి స్టేట్‌మెంటు ఇవ్వగలడు...ప్రస్తుతం అత నెక్కడ ఉన్నదీ స్పష్టంగా తెలీదు. మొత్తంమీద ఈఊళ్లోనే ఉన్నాడు. నా కిరవై నాలుగు గంటలు టైమిస్తే అతన్ని ఎప్పుడైనా తెప్పించగలను...అట్లాగే. ఇప్పుడే ప్రయత్నించటం ప్రారంభిస్తాను. థాంక్యూ!"

ఎక్కడ ఉన్నదీ తెలీని మనిషిని ఎట్లా పట్టుకోవటం? పోలీసువాళ్ల కీమనుష్యు లందరే? తనకు భూషణం ఎట్లా అందుతాడు? సుబ్రహ్మణ్యాని కేఉపాయమూ తట్టలేదు. అతను లూసీని పిలిచి "ఈ ఊళ్లోనే మన వ్యవహారానికి సంబంధించిన మనిషి ఒక డున్నాడు. ఎక్క డున్నాడో తెలీదు. అతన్ని మన ఆఫీసుకు రప్పించటానికి నువ్వయితే ఏం ఉపాయం చేస్తావు?" అన్నాడు.

లూసీ నవ్వి, "డిటెక్టివునవలలు చదివే నాబోటి వాళ్ల కిటువంటి ఉపాయాలు చాలా తెలుస్తై... ఆమనిషికి మన ఆఫీసుగొడవ ఏమన్నా తెలుసునా?" అన్నది.

"తెలీదు."

లూసీ భుజా లెగరేసుకుంటూ టెలిఫోను దగ్గిరికి పోయి రిసీవరు తీసి ఒక చేతిలో పట్టుకుని రెండోచేత్తో డైరెక్టరీ పేజీలు తిప్పసాగింది.

"ఎవరిని పిలుస్తున్నావు?" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

"మన క్కావలిసిన మనిషిని" అన్నది లూసీ.

లూసీ తనకు కావలిసిన నెంబరు కాల్‌చేసి, "హల్లో! ఈజ్ దట్ —? థాంక్యూ! ... కడపా ఏజెన్సీస్‌లో మంచి వినోదం జరుగుతున్నది. ఏమిటో తెలుసుకోవాలంటే వెంటనే మనిషిని పంపించండి" అన్నది. ఈవిధంగానే మరోఇద్దరు ముగ్గురికూడా టెలిఫోను చేసింది.

లూసీ పత్రికలవాళ్లని పిలుస్తున్న దని సుబ్రహ్మణ్యం ఊహించాడు. ఆమె కీఆలోచన తట్టటానికి కారణం డిటెక్టివునవలలు చదవటం అవునో కాదో గాని, భూషణ్ ఆనాడు రైల్లో చదువుతున్న డిటెక్టివు నవలను హేళనచేసినందుకు సుబ్రహ్మణ్యాని కిప్పుడు కష్టం కలిగింది.

మూడు గంటలకల్లా నలుగురు పత్రికలవాళ్లూ వచ్చి లూసీతో మాట్లాడి వెళ్లిపోయినారు. అందులో ఒకరిద్దరు సర్వభద్రందగ్గిరికికూడా వెళ్లి ఆయన చెప్పిందికూడా పత్రికలో కెక్కించారు.

ఆవిధంగా భూషణం తన ఆఫీసులో జరుగుతున్న హడావుడంతా తెలుసుకోవటం జరిగింది. ఈవార్తలు పత్రికలో చదవగానే అతను డైరెక్టరు దగ్గిరా, మేనేజరుదగ్గరా కలవుకోరి కడపా ఏజెన్సీసుకు వచ్చేశాడు.

భూషణాన్ని చూడగానే సుబ్రహ్మణ్యం ప్రాణం లేచివచ్చింది. అతను మిగిలిన విషయా లన్నీ కట్టిపెట్టి ముందు భూషణ్ ఇంతకాలమూ ఏంచేస్తున్నదీ, ఎట్లా గడుపుతున్నదీ విచారించాడు.

"అరే, బ్రదర్. నీపేరు చెప్పగానే నౌకరీ దొరికింది. పొద్దున ఊళ్లో దిగి సాయంకాలానికల్లా ఉద్యోగం సంపాదించాను. నీపేరు చాలా మంచిపేరు. అయితే దాన్ని నీఅనుమతిలేకుండా కొస్త మార్చి మరీ అదృష్టం గల పేరుగా చేసేశాంలే! ఇప్పుడు నీపే రేమిటో తెలుసా? జి. ఎస్. శాస్త్రి. నీకు న్యూమరాలజీలో నమ్మకం ఉందా?"

"నాకు లేదు" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

"అయితే నువు చాలా పొరపాటుపడ్డావు! నేను బి. ఎస్. శాస్త్రి అని పెట్టుకోగానే నాకు కోరిన పిల్ల పెళ్లాంగా దొరికింది. ఇంకా పెళ్లి కాలేదనుకో! అయినట్టే"

"నీకు న్యూమరాలజీలో అంత నమ్మకం ఉంటే నీపేరు వెంటనే మార్చుకో! నీపేరు పెట్టుకుని నేను జైలుకు పోవటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

భూషణం విరగబడి నవ్వాడు.

"నిన్ను నిజంగా జైల్లో పెట్టాలిసిందే. ఏదో గౌరవంగా బతుకుతున్న మావ్యాపారాన్ని కాస్తా నడివీధి కెక్కించావు!...ఏం జరిగింది? సర్వభద్రం ఏం చేశాడు? ఆ మునదొంగతనం ఎట్లా పట్టావు? నువు రైల్లో చెప్పిన కబుర్లు చూసి పనిలో ఇంత గట్టివాడి వనుకో లేదుసుమా!"

సుబ్రహ్మణ్యం తన డ్రాయర్లోనించి తాను తయారుచేసిన స్టేట్‌మెంటు కాపీ తీసి భూషణాని కిచ్చాడు. భూషణం శ్రద్ధగా అంతా చదివి, "థాంక్స్, బడ్డీ! నీ ఉపకారం ఎప్పటికీ మరవలేను" అన్నాడు.

"ముందు మనం ప్లీడరుగారి దగ్గిరికి పోవాలి. భూషణం ఏడీ అని ఆయన ఎగిరిపడుతున్నాడు" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

"అక్కడే కొంచెం పొరపాటు చేశావు, భాయీ! ఈభాగ్యానికి ప్లీడరుదగ్గిరి కెందుకు పోయినావు? అయిందేదో అయింది. ఆముండాకొడుకును పోనీ. వాడు వదలటమే మనకు పదివేలు" అన్నాడు భూషణ్.

"అది మన చేతులో ఉన్న పనే. కేసు మానుకున్నా మని ఇప్పుడే ప్లీడరుగారికి టెలిఫోను చేద్దాం. ఇక ఇంతటితో మన ఇద్దరి ఎగ్రిమెంటూ అయిపోయిందనుకోవచ్చునా?"

"ఏ ఎగ్రిమెంటు?"

"ఇక నీవ్యాపారం నువు చూసుకుని నన్నొదిలి పెట్టు, బాబూ. మూటలు మోసుకుని అయినా హాయిగా బతుకుతాను" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

భూషణం ఆశ్చర్యంగా, "ఏం? నీప్రాణం అంత విసగటానికి కారణం ఏమిటి?" అన్నాడు.

"నే ననుభవించింది చాలు. నన్నింతటితో వొదిలి పెట్టు, నీకు పుణ్యం ఉంటుంది"

"నెల పూర్తికాకమునుపే పారిపోయి ఓడిపోతావా?"

"పారిపోతాను. ఇది నీకు తట్టిన ఆలోచన. ఇందులో నేను గెలిచా ననిపించుకోవాలని నాకు లేదు."

"ఇంకో ఇరవై రోజులపాటు భాగ్యవంతుడివిగా ఉండలేవా?"

"ఇంకొక్క రోజుకూడా ఉండలేను."

"నే నవతల నౌకరీ చేస్తున్నాను. అది వదిలిపెట్టి ఎట్లా రాగలను? నాకీ ఇరవై రోజులూ టైము కావాలి"

"నీ సమస్యలు నీవే. నువు నీవిషయం ఆలోచించినట్టు నావిషయం నే నాలోచించుకోవద్దా?"

"తప్పకుండా! అయితే నీవిషయం కాస్త నన్నుకూడా ఆలోచించనివ్వలేవా?"

"నా విషయం ఎవరూ ఆలోచించ నవసరం లేదు."

"నువ్విక్కణ్ణించి వెళ్లిపోయి చూసుకునేది నౌకరీయేగా? నా ఆఫీసులోనే ఉండు, బ్రదర్. నావల్ల నీ కేం ద్రోహం జరిగింది?"

సుబ్రహ్మణ్యం మాట్లాడలేదు. భూషణం తనలో తను వితర్కించుకుంటున్నవాడల్లే, "నీ విరక్తికి కారణం ఏమై ఉంటుందీ? ఈ ఆఫీసై ఉండదు. ఆఫీ

సయితే!... ఇక్కడి పని యావత్తూ ఇంత శ్రద్ధగా చేసి ఉండవు. ఇంకేం కారణం అయిఉంటుందీ?" అని ఆలోచించసాగాడు.

ఇంతలో అక్కడికి సుశీల వచ్చింది. ఆమెవంక రెండు క్షణాలపాటు ప్రశ్నార్థకంగా చూసి, "సుస్?" అన్నాడు.

సుశీలకూడా ఆశ్చర్యంతో "భూషణ్?" అన్నది.

"నా ఉత్తరం అందిందా?" అన్నాడు భూషణ్.

"అందింది. కంగ్రాచులేషన్స్. ఏమంటున్నది మీ నూదంటురాయి?"

"ఏం చెప్పను? భావకవిత్వానికి తక్కువ మాట్లాడటం లేదు. నా మాటల రంగుట! నా చూపుల వాసనట! నీ కేమన్నా అర్థమవుతున్నదా?"

"అదేమిటో నాకూ తెలుసు, భూషణ్! మీ— మీ సుబ్రహ్మణ్యంగారేరీ?"

"ఇదేం?...ఇప్పు డిక్కడే ఉండేనే?" అన్నాడు భూషణ్ చుట్టూ కలయచూసి.

"ఆయన నా కందకుండా పారిపోతున్నారు, భూషణ్!" అన్నది సుశీల దీనంగా.

"అమ్మదొంగా!" అని భూషణ్ అకస్మాత్తుగా ఆగి సుశీలవంక ఆశ్చర్యకరంగా చూసి, "చెప్పవూ! మీ కిద్దరికీ—"

"అవును, భూషణ్! ఆయన నా నూదంటురాయి."

"నిన్ను చూడగానే బయటికి జారుకున్నవా డదేం నూదంటురాయి? ఎక్కడికి జారుకున్నాడు?"

"హోటలుకే వెళ్లిఉండాలి. త్వరగా పోదాం పద, భూషణ్."

"ఏమి టాతొందర? ఎక్కడికి పోతాడు?"

"ఏమో! నామీద కోపంచేత ఎక్కడికి పోయినా పోవచ్చు."

"నానూట్లూ అవీ నా కివ్వకుండానే? పద, పోదాం!"

౧౬

భూషణమూ, సుశీలా హోటలుకు చేరే టప్పటికి సుబ్రహ్మణ్యం అతిచురుకుగా సామానంతా సర్దేస్తున్నాడు. ఇద్దరూ రెండునిమిషాలపాటు మూనంగా నిలబడి మధ్యమధ్య ఒకరివంక ఒకరు చూస్తూ అతని సర్దుడు తిలకించారు.

సుబ్రహ్మణ్యం తన సర్దుడు పూర్తి చేసి భూషణంకేసి తిరిగి, నాబట్టలు నా కిచ్చేస్తే నావొంటిమీద ఉన్న ఈనూటుకూడా పెట్టెలో పెట్టేస్తాను" అన్నాడు.

భూషణం సుబ్రహ్మణ్యంకేసి తీవ్రంగా చూసి, పట్టి మాట్లాడుతూ, "అయితే నువు వెళ్లిపోవటానికి తీర్మానించుకున్నా వన్నమాట!" అన్నాడు.

"క్షణాని కో ఆలోచన చెయ్యటానికి నేను లక్షాధికారిని కాను. నావంటి దరిద్రులు ఏదో ఒకటి చప్పున తేల్చుకుని ఆ ప్రకారం నడుచుకోవలిసిందే!" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

"చూడబ్బాయి, మన బలాబలాలు పరీక్షించుకోవటానికి ఒకప్రయత్నం చేశాం. కాని ఇద్దరమూ గెలవటంవల్ల డ్రా అయింది. ఈసారి నిన్ను ఓడించటానికి చేతు లుపయోగిస్తాను. చాతనయితే నన్ను ఓడించి అప్పుడు వెళ్లిపో!" అన్నాడు భూషణం పిడికిళ్లు ప్రదర్శిస్తూ.

"లక్షాధికారివి. నీ స్వార్థంకోసం నువు పిస్తోళ్లు కూడా చూపించగలవు!" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

"నీ కేమన్నా తృప్తిగా ఉందేమోకాని, నీ అర్థికోపన్యాసాలు వింటున్నకొద్దీ నాకు వాంతి అయినంత పని అవుతున్నది. అసలుసంగతి—నిన్ను బలవంతాన ఉంచుతా నంటున్నది నాస్వార్థంకోసం కాదు. నా ఆఫీసులో పనిచెయ్యి, మాను. నేను నిర్బంధించను. ఉద్యోగం దొరక్క రెండురోజులు డొక్క మాడితే నన్ను వెతుక్కుంటూ నువే వస్తావు. నువు చెయ్యనన్న తరవాత మాఆఫీసులో ఉద్యోగం చెయ్యమని నేను బతిమాల్తానా? అది కా దిప్పుడు. నాబాల్యస్నేహితు

రాలైన ఈసుశీలను మధ్యపెట్టి, నీవలలో వేసుకుని పెళ్లిచేసుకుంటానని మాటఇచ్చి—ఇచ్చాడా, సుస్? —ఇప్పుడు దాని మొహమైనా చూడకుండా తప్పించుకుపోతుంటే నేను పక్కనే ఉండి చూస్తూ ఊరుకుంటానను కున్నావా?"

సుబ్రహ్మణ్యం నోరు తెరిచి తనవంకా, సుశీల వంకా ఆశ్చర్యంగా చూస్తుంటే భూషణానికి నవ్వాగలేదు. అతను సుశీలకేసి తిరిగి, "ఇతని రెండు చెంపలూ వాయించవలసిందానివి నిజం పడితే నువ్వూ! నీ కలివి కాకపోయినప్పుడు నన్ను కేకయ్యి. నేనట్లా బయట నిలబడి ఉంటాను" అంటూ భూషణం బయటికి పోసాగాడు.

సుబ్రహ్మణ్యం ఒక్కసారి చైతన్యం వచ్చి "ఉండు, భూషణం! మాట!" అని కేకపెట్టాడు.

భూషణం వాకిలిదాకా వెళ్లినవాడు ఆగి, తల అడ్డంగా తిప్పి, "లాభంలేదు, బ్రదర్. సుశీల నిన్ను చెంపలు వాయిస్తుంటే నేను దాని చేతులు పట్టుకుని అడ్డగించలేను. పైపెచ్చు, నేను చూస్తుండగా చెంపలు వాయింపించుకోటం, అది మటుకు నీ కేమంత గౌరవం?" అంటూ నవ్వి బయటికి వెళ్లిపోయినాడు.

సుశీలా, సుబ్రహ్మణ్యమూ ఒకరికొకరు ఒంటరిగా ఎదురైనారు. "నా కేమీ అర్థంకాలేదు. మీరిద్దరూ పెళ్లిచేసుకోబోవటం లేదా?" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

"అని మిమ్మల్నెవ రనుకోమన్నారూ?" అన్నది సుశీల.

"అతను నీ కేదో ఉత్తరం రాశాడు?"

"ఎవత్తెనో పెళ్లిచేసుకోబోతున్నానని రాశాడు. మీకు ఉత్తరం చూపించినా చదివే యోగ్యత లేకపోతే అది నా తప్పా?"

సుబ్రహ్మణ్యం ఆలోచించాడు.

"ఆ ఉత్తరం చూసి నువు దిగులు పడ్డావు?"

"అది మీరు రాశారని కదా నే ననుకున్నది!"

"అవును. నేను భూషణాన్ననేగా నీ ఊహ? అటువంటప్పుడు నేను రాశా ననుకోవటమూ, భూషణం రాశా డనుకోవటమూ ఒకటేగా?"

"ఇన్ని సవాళ్లు వెయ్యకపోతే, 'నాకు నీమీద ఇష్టం లే'దని ఒక్కముక్కలో చెప్పకూడదూ?" అన్నది మొహం పక్కకు తిప్పుకుని సుశీల.

"నాకు నీమీద ఇష్టం లేదా! ఎట్లా ఇనగలిగావా మాట?"

"ఎందుక్కాకూడదూ. భూషణ్ కోసం ఇష్టం లేకుండా అతని వ్యాపారం చూసిపెట్టలా? అట్లాగే అతని తరఫున నామీద ఇష్టం వున్నట్టుకూడా నటించారు. అందుకనే మాటిమాటికీ నెలగడువు చెబుతూ వచ్చారు. నెల కాగానే నన్ను భూషణంమొహాన కొట్టి మీదారిన మీరు పోవచ్చుగదా అని! నేను రావుబహదూరుగారబ్బాయిని పెళ్లాడతా నన్నప్పుడు కూడా, నన్ను నెలరోజులూ ఆగమన్నది కూడా భూషణానికి భద్రంగా వప్పగించి తమరు తప్పుకుపోవటానికేగా? నాకూ అన్నీ తెలుస్తూనే ఉన్నై లెండి."

సుబ్రహ్మణ్యం దీనంగా, "నేను నీకోసం ఎంత బాధపడ్డానో, నీమీద నా కెంత అపేక్ష ఉందో ఎట్లా ఋజువు చెయ్యను?" అన్నాడు.

"సామాన్యంగా మగవాళ్లు తమ అపేక్ష ఆడవాళ్ల కెట్లా రుజువు చేస్తారో...ఊరుకోండి! ఉండండి, భూషణ్ వస్తున్నట్టున్నాడు!" అన్నది సుశీల.